

ПЕТРИШИНА Д.А., ШЕВЧЕНКО К.Т. (УКРАЇНА, МИКОЛАЇВ, КРОПИВНИЦЬКИЙ)

МЕХАНІЗМИ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНИХ АНОМАЛІЙ В АГРОВИРОБНИЦТВІ

*Миколаївський національний аграрний університет
54008, вул. Г. Гонгадзе, 9. Миколаїв, Україна,
Центральноукраїнський національний технічний університет
25000, Університетський проспект, 8, Кропивницький, Україна*

Abstract. The study examines the fundamental mechanisms of mitigating the impacts of natural and climatic anomalies on agricultural production through the implementation of state-supported insurance systems. Based on a survey of 27 farms in the Mykolaiv and Kirovohrad regions, the research identifies financial and institutional barriers that hinder the widespread adoption of risk management tools. The findings emphasize that a consistent state policy involving premium subsidies and streamlined administration is essential for ensuring the economic resilience of the agricultural sector within the framework of sustainable development.

Аграрний сектор України працює в умовах високих ризиків, спричинених кліматичними змінами, ринковою нестабільністю та сезонністю. Оскільки результати праці аграріїв залежать від непередбачуваних природних факторів, виникає гостра потреба у надійних фінансових інструментах захисту. У таких обставинах страхування стає ключовим способом стабілізації доходів, гарантуючи безперервність виробництва навіть після значних втрат. Страхові механізми виступають фундаментом економічної безпеки, що дозволяє бізнесу впевненіше планувати діяльність у часи невизначеності.

Ефективність захисту базується на розумінні природи аграрних загроз, які є багатовимірною системою. Особливо небезпечними є природно-кліматичні аномалії, які мають масовий характер і призводять до катастрофічних втрат врожаю. Розподіл ризиків на керовані та некеровані дозволяє виокремити фактори, які неможливо подолати лише технологічними методами. Структурований аналіз цих небезпек є першим кроком до створення дієвого страхового покриття, здатного пом'якшити удар стихії.

Економічно цей захист реалізується через агрострахування, яке пропонує найбільш комплексне рішення для управління ризиками. Воно допомагає підприємствам залишатися платоспроможними та залучати інвестиції навіть у кризові періоди. Об'єднання коштів багатьох учасників дає змогу страховикам виплачувати компенсації постраждалим господарствам навіть при масштабних регіональних збитках. Страхування перетворює випадкові втрати на прогнозовану статтю витрат, стаючи частиною стратегічного планування.

Попри переваги, ринок агрострахування в Україні зростає повільно через високу вартість полісів та певну недовіру фермерів. Це створює об'єктивну потребу в державному втручанні, зокрема через субсидування страхових премій. Опитування 27 фермерських господарств Миколаївської та Кіровоградської областей підтвердило, що часткове відшкодування витрат державою є головним стимулом для страхування. Підтримка з бюджету робить захист доступним для малих та середніх підприємств.

Успіх цієї допомоги прямо залежить від стабільності та прозорості процедур. Якщо фінансування нерегулярне, аграрії втрачають інтерес до співпраці. Практична модель програм передбачає чітку взаємодію між державою, страховиком та агровиробником. Досвід показує, що зрозуміла державна політика та спрощене адміністрування спонукають фермерів до відповідального ставлення до ризиків. Агровиробники починають системно планувати страхові платежі у своїх бюджетах.

Поеднання ринкових інструментів та державних стимулів формує цілісну стратегію боротьби з кліматичними аномаліями. Це не лише стабілізує фінанси галузі, а й зміцнює її стійкість перед екологічними викликами в межах концепції сталого розвитку. Постійне вдосконалення правил підтримки та розвиток страхової культури створюють умови для стабільного економічного зростання. Агрострахування за участю держави стає гарантом продовольчої безпеки країни.